

Metsänhoitoa Niittylahden alueella

Kuopion kaupunki / Metsät ja vesialueet on laatinut metsänhoitosuunnitelman liitteenä olevien karttojen mukaisilla alueilla. Kartat on teemoitettu eri väreillä hakkuutavoittain ja hakkuutavan periaate on myös selvennetty (liite 1). Hakkuut tapahtuvat yleiskaava-alueella, joilla on ympäristöarvoja ja ulkoilukäyttöä. Toiminta virkistysalueella on vahvistettu kaavassa (liite 2).

Alueella olevan puuston tila sekä hoito- ja hakkuutarpeet on tarkastettu maastokatselmuksella touko-kesäkuussa 2020. Maastokatselmuksen perusteella alueella tulisi tehdä metsänhoidollisia toimenpiteitä puuston elinvoimaisuuden- ja kehityksen turvaamiseksi.

Suunnitellut metsänhoitotyöt ja kohteet

Maastokatselmuksessa tarkastettujen alueiden pinta-ala on n. 900 hehtaaria. Harvennushakkuun piirissä tästä pinta-alasta on n. 25 % ja avohakkuun piirissä n. 3 %. Kokonaispuuston määrä ennen metsänhoitotöitä on n. 230 000 m³ ja metsänhoitotöiden jälkeen 204 000 m³. Liitteessä 1 on esitetty selostus käytettävistä hakkuutavoista. Liitteessä 1 on myös esitetty kartoilla suunnitellut hakkuutoimenpiteet ja niiden sijainnit.

Niittylahden alueen virkistyskäyttö

Niittylahden-Asuman alueella kiertää n. 10 km pitkä luontopolku ja alueella on myös 2 laavaa ulkoilijoiden käyttöön. Alueen läpi kulkee myös Kuopiosta Riistavedelle kulkeva moottorikelkkareitti (liite 3). Niittylahden alue on aktiivisen marjastuksen ja sienestyksen aluetta. Metsien monipuolisuus antaa hyvän pohjan marjastukselle ja sienestykselle.

Niittylahden ulkoilu- ja virkistysmetsissä metsikkökuvioiden rajaukset on suunniteltu maaston muotoja noudatellen. Metsikkökuvioiden rajauksella, säästöpuilla ja hoitotoimenpiteiden voimakkuuden vaihtelulla hoitotoimenpiteiden kohteena olevat alueet sulautuvat paremmin maisemaan. Lisäksi suunnittelussa on otettu huomioon polkujen ja teiden sijainti. Kaikki edelle luetellut tekijät vaikuttavat maisemakuvaan, millä on suuri merkitys alueen virkistyskäyttöön. Niittylahden alue on myös aktiivisen metsästyksen piirissä, alue on ns. lupakirja-alueita eli kaupunki myy itse luvat pienriistan metsästykseseen. Metsästys ja riistanhoito otetaan huomioon metsänhoidossa mm. jättämällä riistalle suojapaikkoja ja suosimalla lehtipuustoa.

Luonnon monimuotoisuus

Metsänhoitotöiden suunnittelu

Luonnon monimuotoisuuden huomiointi alkaa jo hakkuukohteiden valinnassa, etenee maastossa tehtävään leimikonsuunnitteluun ja kohteiden yksityiskohtaisempaan tarkasteluun sekä hakkuun toteuttajan kanssa kohteen läpikäymiseen ja ohjeistukseen.

Käytännön toiminnassa alueen monimuotoisuutta lisätään mm. lehtipuuta säästämällä ja esimerkiksi kuusta poistamalla rehevillä alueilla. Myös säästöpuiden ja eriateisen lahoppuuston säästäminen hakkuissa lisää monimuotoisuutta. Hakkuutapojen ja -voimakkuuksien vaihtelulla, hakkuualueiden rajojen epäsymmetrisillä muodoilla vaikutetaan myös alueiden monimuotoisuuteen, viihtyvyyteen sekä alueen lähi- ja kaukomaisemaan. Alueen metsien eläinlajien monimuotoisuutta vaalitaan säilyttämällä luonnontilaisina metsälain mukaiset, erityisen tärkeät

elinympäristöt, luonnonsuojelulain mukaiset metsäiset luontotyypit sekä muut arvokkaat luontokohteet sekä näiden kohteiden välittömät lähiympäristöt. Alueen arvokkaita elinympäristöjä ovat mm. lähteet, pirunpellot, kallioalueet ja rehevät, soistuneet painanteet.

Metso-kohteet

Metso-ohjelma on perustettu turvaamaan metsien monimuotoisuutta, ohjelma yhdistää metsien suojelun ja talouskäytön. Metso-ohjelman tavoitteena on pysäyttää metsäisten luontotyyppien ja metsälajien taantuminen ja vakiinnuttaa luonnon monimuotoisuuden suotuisa kehitys. Metso-kohteiksi sopivia alueita ovat mm. lehdot, runsaslahopuustoiset kangasmetsät, puustoiset suot ja niiden metsäiset reunat sekä metsäiset kalliot, jyrkänteet ja louhikot.

Metso-kohteiden huomioiminen metsänhoitotöissä. Metsänhoitotöitä suunniteltaessa vanhojen metsien alueet käydään läpi, jotta saadaan selville niiden potentiaali mahdolliseksi Metso-kohteeksi. Niittylahden alueella metsänhoitotöiden ulkopuolelle jätettiin useampi Metso-kohteeksi luokiteltava alue. Näin alueet saavat rauhassa kehittyä entistä luonnontilaisempaan suuntaan.

Luonnonsuojelualueet

Alueella sijaitsee kaksi luonnonsuojelualuetta (liite 4), joiden yhteispinta-ala on 25,4 hehtaaria. Luonnonsuojelualueille on tulossa laajennuksia, joiden myötä luonnonsuojelualueiden pinta-ala nousee 29,7 hehtaarilla. Luonnonsuojelualan läheisyydessä tapahtuvat metsänhoitotoimenpiteet tehdään häivyttämällä alueiden rajapintaan enemmän puustoa. Tällöin luonnonsuojelualan ja metsänhoitoalueen väliin ei jää jyrkkää rajapintaa.

Hiilinielut/hiilivarastot kaupungin metsissä

Niittylahden aluetta hoidetaan virkistysalueena ja metsissä noudatetaan talousmetsiä pidempää kiertoaikaa. Käytännössä tämä tarkoittaa, että suurien ja vanhojen puiden osuus puustosta on tavallista suurempi. Metsien hiilivarasto on siis tavallista suurempi. Alueen metsiä kuitenkin myös uudistetaan siinä vaiheessa, kun niiden kasvu alkaa heikentyä merkittävästi: metsien hiilinieluinaisuus pyritään turvaamaan huolehtimalla metsien kasvusta ja elinvoimasta. Alueen metsistä on tällä kerralla metsänhoitotoimenpiteiden kohteena 28 %, joten suuri osa alueesta on käsitellyn ulkopuolella.

Osallistaminen

Alueella asuvat kuullaan ennen hakkuiden aloittamista ja heidän toiveitaan huomioidaan hakukuisiin liittyvissä asioissa mahdollisuuksien mukaan. Kuuleminen ilmoitetaan Kuopion kaupungin verkkosivuilla (www.kuopio.fi).

Palaute Niittylahden alueen metsänhoitotöistä pyydetään lähettämään Heikki Soiniselle sähköpostitse (heikki.soininen@kuopio.fi) 14.10.2020 mennessä.

Heikki Soininen
metsätalousinsinööri

24.9.2020

Liitteet:

1. Kartat
 - 1.1. Lähestymiskartta
 - 1.2. Kuopion kaupunki, maanomistuskartta
 - 1.3. Hakkuutavat ja -kartat
 2. Yleiskaava
 3. Moottorikelkkareitti
 4. Luonnonsuojelualueet
-

Liite 1.3 Hakkuutavat:

Ylispuiden poisto

Siemen- tai suojuspuiden poistoa taimettuneelta luontaisen uudistamisen alalta tai hallalta suojaavan verhopuuston poistoa taimikosta

Ensiharvennus

Ensimmäinen metsikköön tehty myyntikelpoista puutavaraa tuottava hakkuu. Katsotaan vielä osittain hoitotoimenpiteeksi.

Energiapuuharvennus

Kokopuukorjuuna toteutettava nuoren metsän ensiharvennus.

Harvennus

Metsikössä tehtävä muu harvennus kuin ensiharvennus. Harvennus tehdään varttuneempaan metsään.

Avohakkuu

Hakkuussa poistetaan lähes kaikki puusto ja metsikkö uudistetaan istuttaen tai kylväen. Hakkuissa jätetään pystyyn puustoryhmiä ja yksittäisiä puita.

Siemenpuuhakkuu

Hakkuussa alue uudistetaan luontaisesti männylle tai koivulle. Siemenpuiksi jätetään hyvälaatuisia puita.

Suojuspuuhakkuu

Suojuspuuhakkuu on kuusen luontaisen uudistamisen hakkuu. Suojuspuuhakkuu tehdään yleensä jo syntyneen kehityskelpoisen taimiaineksen täydentämiseksi.

Kaistalehakkuu

Kaistalehakkuu on kapeahkojen, luontaisesti hyvin taimettuvien kuvioiden uudistushakkuu. Uusi puusukupolvi syntyy siementävästä reunametsästä

Verhopuuhakkuu

Verhopuuhakkuuta käytetään silloin, kun kuusta uudistetaan hallanaroille paikoille. Verhopuiksi jätetään yleensä lehtipuuta, joka poistetaan taimikon vartuttua.

Pienaukkohakkuu

Pienaukkohakkuut ovat enintään 0,3 hehtaarin suuruisia avohakkuuta. Ne jätetään uudistumaan luontaisesti pyrkien lehtipuusekoitukseen, joka muutoin uhkaa vähentyä eri-ikäisessä metsien käsittelyssä kuusettumisen seurauksena.

Poimintahakkuu

Poimintahakkuu on eri-ikäisrakenteisen metsän hakkuutapa, jolla ylläpidetään ja kehitetään metsän eri-ikäisrakennetta. Poimintahakkuussa pyritään edistämään metsän luontaista uudistumista poistamalla metsikön suurimpia puita, tekemällä tilaa pienemmille elinvoimaisille puille sekä lisäämällä kasvutilaa kenttäkerroksessa uusien taimien syntymiseksi.

Erikoishakkuu

Jos hakkuualueella on maiseman, metsien monimuotoisuuden, tai monikäytön kannalta erityistä merkitystä, hakkuu voidaan tehdä kohteen erityisluonteen edellyttämällä tavalla.